

УДК 687.13:687.152+37:7.017.4

АНАЛІЗ КОЛЬОРОВОЇ ГАМИ ШКІЛЬНОГО ФОРМЕНОГО ОДЯГУ КРАЇН СВІТУ

ВАСИЛЬЄВА Олена, ВАСИЛЬЄВА Ірина, БУКСАНЧУК Ольга,
ПЕНЗАР Марія
Київський національний університет технологій і дизайну, Україна
mirtochka@gmail.com

В роботі досліджено кольори та кольорові сполучення, що використовуються в дизайні сучасних шкільних формених костюмів країн світу. Проведено аналіз сучасної кольорової гами шкільних формених костюмів у країнах Європи, Азії, Африки, Північної та Південної Америки, Австралії. Досліджено типові кольорові поєднання в шкільних костюмах країн світу.

Ключові слова: шкільний формений костюм, дизайн, колір, кольорові сполучення.

ВСТУП

Проблеми дизайну шкільного форменого одягу пов'язані з питаннями особливостей застосування кольорів та колірних сполучень при розробці їх асортименту. Ці питання залежать від вікових особливостей психофізіологічного розвитку дитини та специфіки призначення даних виробів. Колір в дизайні форменого одягу виконує соціально-естетичні та утилітарні функції. Яскраві деталі, комбінації кольорів та кольорові акценти в дизайні шкільного костюму є частиною фірмового стилю школи, що виконує ідентифікаційну функцію та показує приналежність учня до певного навчального закладу. Дослідження принципів використання та комбінування кольорів, визначення основних факторів, що впливають на їх вибір в шкільному форменому одязі, дають розуміння принципів дизайну шкільних костюмів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Як відомо, на фізичний, емоційний стан та працездатність людини великий вплив має колір оточуючого середовища та одягу. Проблеми психології кольору та його застосування в дизайні одягу та шкільного форменого одягу були розглянуті в публікаціях О.Б. Гайдашевської, А.Л. Славінської [1], О.М. Лагоди [2], Л. Нківана [4], М. Я. Парка, С. Хан [3], М. Ханя [5] та інших. Дані дослідження були проведені локально в межах певного регіону або школи та не розкривають повного діапазону дизайнерських прийомів щодо використання кольору в дизайні дитячого форменого одягу. Метою роботи є дослідження кольорової гами та колірних сполучень в дизайні сучасних зразків

шкільної форми різних країн світу та визначення факторів, що мають вплив на вибір кольору в шкільному форменому костюмі.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

З метою визначення основних кольорів та колірних сполучень, що використовуються у дизайні шкільних формених костюмів різних країн світу було проведено дослідження. Матеріали для досліджень – фотознімки та описи з сайтів шкіл, сторінок навчальних закладів у соціальних мережах, наукові публікації, статті у печатних та інтернет-періодичних виданнях, особисті сторінки школярів і їх батьків у соціальних мережах та інтерв'ювання батьків учнів з різних країн щодо питань використання шкільного форменого одягу та дизайну шкільного костюму. Аналіз отриманих матеріалів показав, що палітра шкільного форменого одягу дуже різноманітна, а вибір колірної гамми може залежати від багатьох факторів: клімат, культурні традиції, релігія тощо. В країнах Європи традиційно в дизайні шкільного форменого одягу використовують стримані кольори – темно-синій, чорний, бордовий, сірий тощо. Однак проведені дослідження показали, що у деяких країнах (Німеччина, Велика Британія, Франція, Іспанія) в шкільному форменому костюмі, особливо для дітей молодшого шкільного віку використовують яскраві кольори (рожевий, червоний, зелений, жовтий, блакитний) або їх комбінації з стриманими класичними кольорами. Часто в класичних шкільних костюмах використовують контрастні смужки (чорно-біла, синьо-жовта, синьо-червона). Цікаво, що шкільні формені костюми класичного та ділового стилів найчастіше виготовляють у стриманих кольорах, однак при цьому вони можуть бути доповнені контрастними яскравими деталями (канти, клапани) або яскравими елементами одягу (джерпери, жилети, сорочки, блузки, краватки, хустки тощо). Як приклад можна навести костюми шкіл Stonyhurst College (м. Стоунхерст, Велика Британія) (рис. 1, а), Rupert House School (м. Хенлі, Велика Британія), Queen Ethelburga's Collegiate (м. Йорк, Велика Британія) (рис. 1, б), College du Lemman (м. Женева, Швейцарія) тощо.

В азійських країнах з теплим кліматом (Індія, Шрі-Ланка, Таїланд), часто як основний колір шкільного костюму для хлопчиків та дівчаток шкільного віку використовують світлі та яскраві кольори – білий, рожевий, блакитний тощо. Вибір цих кольорів часто співпадає з кольорами, що є традиційним для даної місцевості. В багатьох країнах Азії та Африки, населення яких сповідує іслам, шкільний формений одяг для дівчаток часто регламентується релігійними канонами, де основний колір в жіночому костюмі – чорний. Однак в деяких країнах, таких як Іран, Ємен, Бангладеш, колір шкільних костюмів для дівчат може варіюватися від рожевого до блакитного або червоного. Як приклад можна навести шкільні формені костюми для дівчаток в Ірані. В молодших та середніх класах колір форменого костюму може бути яскравим. Дослідження фотознімків школярок молодшого та старшого шкільного віку Ірану показали, що часто серед зразків можна побачити

костюми рожевого, синього, блакитного кольорів та комбінації червоного, чорного, білого, синього. Дівчатка-підлітки в цій країні носять формений одяг виключно чорного кольору.

В країнах Африки шкільний формений одяг буває двох видів: 1) класичні костюми стриманих кольорів (темно-сині, чорні, бордові) у комбінації з світлими кольорами складових елементів костюму (сорочка, блузка, теніска) білих, пастельних та яскравих кольорів; 2) шкільний формений одяг для дівчаток – сукні (рис.1, в), сарафани або спідниці з блузкою з короткими рукавами; для хлопчиків – сорочки з короткими рукавами та шорти. Поширенні кольори даного шкільного одягу: синій, зелений, жовтий, фіолетовий, червоний тощо та їх різноманітні комбінації з білим.

Рис. 1. Кольорові комбінації в шкільному форменому костюмі навчальних закладів країн світу: а – Stonyhurst College (м. Стоніхрст, Велика Британія); б – Queen Ethelburga's Collegiate (м. Йорк, Велика Британія); в – шкільна сукня (Гамбія); г – шкільний формений одяг (Уругвай)

В країнах Австралії та в деяких країнах Північної Америки (США, Канада) кольори та колірні комбінації в шкільному форменому костюмі такі самі як в шкільних формених комплектах Європи.

Країни Латинської Америки, що географічно знаходяться на Північному Американському континенті, використовують в шкільному одязі яскраві насичені кольори. Наприклад, в шкільному форменому одязі Мексики часто використовують яскраві кольори: блакитний, малиновий, рожевий, червоний тощо. Як приклад можна навести шкільний формений костюм для школи de la Escuela primaria «República Argentina» (м. Мехіко, Мексика) яскраво блакитного кольору, яскраво червоні шкільні костюми школи Escolta colegio valladolid (м. Вальядолід, Мексика) та яскраво червоні шкільні формені сукні в школі Escuela Puerto Vallarta (м. Пуерто-Вальярта, Мексика).

В Південній Америці в таких країнах як Чилі, Уругвай, Гватемала кольорова гамма шкільних костюмів стримана, а перевага надається темно-синім, чорним, темно-зеленим, бордовим кольорам у комбінації з білим (рис. 1, г).

ВИСНОВКИ

Дослідження зразків шкільного форменого одягу різних країн світу показало, що кольорні поєднання в шкільних костюмах різноманітні та залежать від багатьох факторів. Класичні стримані кольорні поєднання в шкільному костюмі зустрічаються у всіх країнах світу. Найчастіше це костюми, що поєднують вироби темно-синього, чорного або бордового кольорів з блузками, джемперами, сорочками, поло або окремими оздоблювальними деталями білого кольору. Однак в деяких країнах існують певні культурні та релігійні особливості у кольорних вподобаннях та відповідно у рішеннях шкільного одягу. Визначено, що яскраві кольори використовують в розвинених країнах Європи та Північної Америки як доповнення до основного стриманого кольору костюма. Яскраві кольорові рішення форменого шкільного костюму у різноманітних комбінаціях характерні для країн Азії, Африки та Південної Америки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гайдашевська О.Б., Славінська А.Л. Сприйняття психологічного аспекту кольору в проектуванні дитячого одягу. Вісник Хмельницького національного університету. №3. 2011. С.70-71.
2. Лагода О.М. Колір в дизайні одягу: аспекти вивчення та особливості сприйняття. Вісник ХДАДМ. № 5. 2007. С. 61-69.
3. Nkiwane L. Design and function of the school uniform:its production within the school curriculum. Zimbabwe journal of educational research. 1992. №1. P.184-194.
4. Park† Y., Han S. A study on the preference design and the demand performance for adult men's suit. The research journal of the costume culture. 2010. №2. P.3-12.
5. Han M The image and preference of school uniform in a girls' high school in Ulsan - focused on a category and a grade type. -Fashion & textile research journal. 2012. № 4. P. 532-543.

VASILYEVA E., VASILYEVA I., BUKSANCHUK O., PENZAR M. ANALYSIS OF COLORS OF SCHOOL FORMED CLOTHING COUNTRIES

At article is investigated color combinations used in the design of modern school suits of the countries of the world . The analyzed modern color gamut of school uniforms in the countries of Europe, Asia, Africa, North and South America, Australia . Investigated are typical color combinations in school suits of the countries of the world.

Keywords: school uniform, design, color, color combinations.